

LUNDS
UNIVERSITET

Social hållbarhet i modern samhällsplanering

Planmässig syn på socioekonomisk
boendesegregation i Hyllie

Illustration av Bowman 2019.

Victoria Källström

SGEK03

Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi

HT 22

Handledare: Ola Jonsson

Abstract

What role does the place a person lives have for their living conditions? According to the former Swedish Delegation Against Segregation (Delmos), an individual's place of upbringing may be of large importance for their future educational level, employment, income, and form of accommodation.

Delmos' annual report of 2021 shows that Sweden is becoming increasingly segregated. Among the three major cities of Sweden, Malmö is the most segregated. The purpose of this essay is to examine how Swedish municipalities of modern time plan for socially sustainable residential areas – in this example the new neighbourhood Hyllie in Malmö.

The aim is more precisely to create a deeper understanding for how new areas are being built with an ambition to reduce residential segregation. This is achieved through the identification of three indications of social sustainability in official planning documents, being *housing with different forms of tenure*, *social contact areas* and *safety-creating measures*.

The analysis of the planning documents are supplemented by semi-structured interviews with two municipal employees working at Malmö city planning office, which have been involved in the production of the documents analysed.

The concluding results and findings of this study are that the municipality of Malmö emphasises the importance of mixing different tenant types within residential areas. However, it is due to the Swedish planning and building law intrinsically without the municipality's authority. Further, both social contact areas and safety are stated to be achieved through building a dense, mixed city. Since Hyllie is such a new neighbourhood it is hard to yet tell whether Malmö municipality has succeeded.

Keywords: Social sustainable residential areas, socio-economical residential segregation, modern urban planning, Malmö, Hyllie.

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställningar.....	2
1.2 Avgränsningar.....	2
2 Bakgrund	4
2.1 Kommunal samhällsplanering.....	4
2.2 Den svenska bostadsmarknaden.....	5
2.2.1 Bostadsbrist.....	5
2.2.2 Bruksvärdessystemet och allmännyttan.....	6
3 Teori och tidigare forskning	9
3.1 Social hållbarhet.....	9
3.1.1 Hållbar stadsutveckling.....	9
3.1.2 Valda indikatorer.....	12
<i>Bostäder med olika upplåtelseformer</i>	12
<i>Sociala kontaktytor</i>	13
<i>Trygghetsskapande åtgärder</i>	14
4 Metod	15
4.1 Kvalitativ dokumentanalys.....	16
4.2 Kvalitativa semistrukturerade intervjuer.....	17
5 Områdesöversikt	19
5.1 Hyllie.....	19
6 Resultat och analys	22
6.1 Planstrategi för Malmö.....	24
6.2 Fördjupad översiktsplan för södra Hyllie.....	28
6.3 Detaljplan 5467.....	30
6.4 Detaljplan 5720.....	31
6.5 Intervjuer.....	32
7 Slutsats och diskussion	35
7.1 Bostäder med olika upplåtelseformer.....	35
7.2 Sociala kontaktytor.....	36
7.3 Trygghetsskapande åtgärder.....	37
Referenser	39

Appendix 1. Intervjuguide.....	42
---------------------------------------	-----------

Figurförteckning

Figur 1. Karta över Hylles lokalisering samt förstoring av Hylle.....	22
--	-----------

Figur 2. Karta över södra Hylle med detaljplanerna markerade.....	24
--	-----------

Tabellförteckning

Tabell 1. Intervjupersoner och yrkesbeskrivning.....	19
---	-----------

1 Inledning

Vilken betydelse har platsen en människa bor för dennes levnadsvillkor? Delegationen mot segregation (Delmos) årsrapport från 2021 visar att Sverige blir allt mer segregerat. Detta gäller i hela landet – såväl i storstäderna som småstäderna och landsbygden.

Segregationen i Sverige är framförallt socioekonomisk och innebär att hög- och låginkomsttagare lever avskilt. Majoriteten av landets invånare bor förvisso i socioekonomiskt starka områden men över hälften av kommunerna innefattar områden med socioekonomiska utmaningar. Dessa områden kännetecknas bland annat av lägre utbildningsnivå, lägre grad av förvärvsarbete, lägre inkomstnivå, trångboddhet och större andel boende i hyresrätt (Delmos 2021).

Malmö stad är av de svenska storstäderna den med störst socioekonomisk boendesegregation. Det vill säga är det stora skillnader i inkomst- och utbildningsnivå, sysselsättning och boendeformer mellan olika delar i staden (ibid). Områden som räknas som särskilt utsatta är bland annat Holma, Kroksbäck och Lindeborg i södra Malmö (Malmö stad 2020). Gemensamt för dessa är att de kom till under miljonprogrammet på 60- och 70-talet (Byggsystem i Skåne u.å.). Miljonprogramsområden har fått utstå mycket kritik för dess storskaliga arkitektur och sterila miljöer. I media rapporteras det frekvent om att miljonprogramsområdena kantades av trångboddhet, arbetslöshet och kriminalitet (Wennersten Berger 2022). Den fysiska miljön drev de hyresgäster som hade råd att flytta därifrån och lämnade kvar de socioekonomiskt svagaste (Allmännyttan u.å.).

I anslutning till Holma, Kroksbäck och Lindeborg ligger den nyplanerade stadsdelen Hyllie. Stadsdelen är sprungen ur dess attraktiva läge som kommunikationspunkt och har ett stort fokus på företagande och kontorsverksamhet men innehåller också tusentals bostäder. Malmö stad uttrycker en vilja att överbygga de barriärer som uppstått mellan de olika bostadsområdena i Hyllies omnejd och att främja en social blandning inom

stadsdelen. Den här uppsatsen analyserar några av kommunens planer och dess förutsättningar att lyckas.

1.1 Syfte och frågeställningar

Föreliggande studie undersöker hur Sverige idag planerar för socialt hållbara bostadsområden. Syftet är att skapa förståelse för hur nya områden kan byggas med ambitionen att, bland annat, minska boendesegregationen.

Med utgångspunkt i den nyplanerade stadsdelen Hyllie i Malmö ämnar jag bidra till svaret på följande frågeställningar:

- Hur arbetar Malmö stad med social hållbarhet i avseendet att motverka boendesegregation i planeringen av Hyllie?

Gällande...

- bostäder med olika upplåtelseformer?
- sociala kontaktytor?
- trygghetsskapande åtgärder?

1.2 Avgränsningar

Jag är intresserad av att undersöka på vilket sätt och till vilken grad social hållbarhet inkorporeras i samhällsplanering i Sverige idag. Detta är givetvis ett väldigt stort och mångfacetterat ämne – vilket föranleder behovet av ett antal avgränsningar. De främsta redovisas i detta avsnitt.

Med samhällsplanering syftar jag på det Boverket benämner som kommunal fysisk planering, det vill säga upprättandet av översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser. Dessa regleras av plan- och bygglagen och innebär förslag på eller beslut om användning av mark- och vattenområden, lokalisering av infrastruktur och bebyggelse samt dess utformning (Boverket 2020).

I den kommunala planprocessen ingår, utöver kommunen, också Länsstyrelsen och Boverket (ibid). I denna uppsats har jag valt att enbart undersöka kommunens, i detta fall Malmö stads, ansvarsområden. Detta eftersom det är kommunen som upprättar plandokumentet (ibid) vilka utgör underlaget för den här uppsatsen.

Utöver den kommunala planeringen ingår ytterligare flera byggaktörer i processen. Något som diskuteras mer ingående i uppsatsens senare kapitel är att kommunen samarbetar med olika byggherrar i det praktiska utförandet av Hyllie. I denna uppsats är däremot fokus huvudsakligen på planeringsprocessen och inte byggnadsprocessen.

Även inom Malmö stad som kommun har avgränsningar behövt göras. Kommunen består av flera förvaltningar. Stadsbyggnadskontoret ansvarar för planering, byggande och stadsmätning. Förvaltningen är i sin tur uppdelad i avdelningar. De två som behandlas i denna uppsats är strategiavdelningen och planavdelningen. Strategiavdelningen då den ansvarar för översiktsplanen (Malmö stad 2022a) och planavdelningen på grund av ansvaret för planprogram och detaljplaner (Malmö stad 2022d).

Valet att granska Malmö stad och inte någon annan svensk kommun beror initialt på Delmos resultat att Malmö är mest segregerad av storstäderna. Således gör jag antagandet att kommunen utgör ett tydligt exempel på hur socioekonomisk boendesegregation i Sverige tar sig uttryck.

Fortsättningsvis föll valet av stadsdelar i Malmö på just Hyllie eftersom den är unik i det att den i princip bara funnits de senaste femton åren. Därtill huserar Hyllie flera av kommunens pågående planarbeten och uppvisar således exempel på hur samhällsplanering idag kan se ut.

Vidare är hållbarhet ett brett begrepp och social hållbarhet likaså. En genomgång av termernas innebörd diskuteras i teorikapitlet. Där nämns också att de tre komponenterna av hållbar utveckling – utöver den sociala även ekologisk och ekonomisk – inte är ömsesidigt uteslutande utan samverkar. Av den anledningen är det oundvikligt att denna uppsats till viss del berör också ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Det teoretiska fokuset är dock på den sociala då indikatorerna på social hållbarhet, även de diskuterade i teorikapitlet, berör uppsatsens centrala ämne – bostadssegregation.

Även begreppen social hållbarhet och bostadssegregation är givetvis tudelade – de reds ut mer i teorikapitlet. Valet att studera socioekonomisk boendesegregation och inte etnisk eller demografisk beror på att det är den som litteraturen jag tagit del av lyfter som den främsta. Givetvis hänger alla typer av segregation till viss del ihop och de andra kommer naturligt därför beröras till viss del även i denna uppsats.

2 Bakgrund

För att nå en djupare förståelse för resultatet och tillhörande analys följer här en kort redogörelse för vilka verktyg kommunen har i samhällsplaneringen samt hur läget på bostadsmarknaden ser ut i Sverige idag.

2.1 Kommunal samhällsplanering

Samhällsplanering handlar om att bestämma hur mark- och vattenområden ska användas för bebyggelse, infrastruktur och verksamheter (Myndigheten för samhällsskydd och beredskap 2019). I Sverige styrs denna planläggning av plan- och bygglagen, förkortad PBL (SFS 2010:900).

PBL innehåller inga bestämmelser om ett nationellt planeringssystem. I 1 kap. 1 § anges syftet att "med hänsyn till den enskilda människans frihet, främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer." I nästföljande paragraf, 1 kap. 2 §, deklarerar därtill att planläggningen för användandet av mark och vatten är en kommunal angelägenhet.

Plan- och bygglagen innebär bland annat att alla landets kommuner behöver författa en översiktsplan och innehåller föreskrifter om sådant som bygglov och detaljplaner (ibid, 3 kap.). Lagen anger med andra ord under vilka former samhällsplaneringen ska gå till och vilka aktörer som har rätt att göra vad.

Alla Sveriges kommuner är som nämnt skyldiga att upprätta en översiktsplan – den ska vara aktuell och omfatta *hela* kommunens yta (ibid, 3 kap. 1 §). I den anges den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön, däribland bostadsförsörjning, och grunddragen ska framgå genom en karta (ibid, 3 kap. 3 §). Översiktsplanen ska beslutas av kommunfullmäktige (ibid, 3 kap. 19 §) och spegla dess politiska majoritets uppfattning (Boverket 2022h).

Översiktsplaner är emellertid inte juridiskt bindande. Det är däremot detaljplaner, vilka beskrivs i 4 kap (SFS 2010:900). En detaljplan gäller för ett begränsat område såsom ett eller ett par kvarter och upprättas generellt för att pröva områdets lämplighet för bebyggelse. Där regleras vad som är allmänna platser, kvartersmark och vattenområden (Boverket 2021). Allmän platsmark är oftast gator, torg och parker (Boverket 2022a) och kvartersmark mark som kan användas för exempelvis bostäder, affärer, industrier och kontor (Boverket 2022b).

I detaljplanen kan kommunen bestämma om fastigheter ska användas till bostäder eller annan verksamhet, hur många våningar de ska ha samt fastighetsindelning. Det sistnämnda innebär vilken typ av bostadsbebyggelse, antal lägenheter, minsta antal lägenheter och i viss utsträckning storlek på lägenheterna (Boverket 2010).

En kommun får däremot inte i andra fall än där kommunen handlar som byggherre eller fastighetsägare ställa egna krav på ett byggnadsverks tekniska egenskaper vid planläggning. Kommunen kan uttrycka den typen av krav i detaljplaner men de är i så fall utan verkan. Det innebär bland annat att kommunen inte bestämmer vilken upplåtelseform bostäderna ska ha (ibid).

Formellt är det när en detaljplan är färdigformulerad och juridiskt bindande som byggherrar kan ansöka om bygglov. Det är dock vanligt förekommande att det är byggherrarna som initierar planläggningen i direkt anslutning till ett projekt. Det innebär att trots att kommunen bär det yttre ansvaret så urholkas dess kontroll något (ibid).

2.2 Den svenska bostadsmarknaden

2.2.1 Bostadsbrist

Sveriges bostadsmarknad är i nuläget ansträngd. Enligt Boverkets bostadsmarknadsenkät har 204 av landets 290 kommuner ett underskott på bostäder år 2022. Samtidigt är det i just dessa kommuner majoriteten av befolkningen – 87 procent – bor (Boverket 2022d).

Bland de 204 kommuner med bostadsunderskott ingår storstadsregionerna och högskolekommunerna (ibid) varav Malmö är en. På 2010-talet ökade stadens befolkning med i snitt 5 000 personer per år samtidigt som det varje år

enbart byggdes runt 1 100 nya bostäder (Hyresgästföreningen 2016). För att bostäderna ska matcha befolkningsökningen bör det egentligen byggas ungefär en ny bostad per två nya invånare – men i Malmö uppgår siffran till hela 4,3 nya invånare för varje nybyggd lägenhet (Boverket 2022d).

Orsaken till bostadsbristen uppges av de flesta kommuner bero på att det helt enkelt finns för få lediga bostäder. Därtill hänvisar en majoritet av kommunerna till att bostäderna som finns tillgängliga är för dyra för invånarna. Ytterligare två skäl uppges vara brist på tillräckligt stora bostäder och långa kommunala kötider för förstahandskontrakt (ibid).

Det är i huvudsak gällande tre rum och kök upplåtna med hyresrätt som efterfrågan är större än utbudet. I flertalet kommuner identifieras också behov av äganderätter med fyra rum och kök, samt bostadsrätter med tre rum och kök (ibid).

Kommunernas förväntningar på bostadsbyggandet under 2022 respektive 2023 är emellertid väldigt höga historiskt sett. Däremot har förväntningarna tidigare oftast visat sig vara högre än antalet bostäder som faktiskt byggts. De senaste tio åren har i genomsnitt 78 procent av de förväntade projekten genomförts. År 2021 motsvarande genomförandet ungefär 83 procent av förväntningarna (ibid).

Det som hindrar byggande av nya bostäder uppges av nästan hälften, 48 procent, av kommunerna vara höga produktionskostnader. Framför allt gäller detta i de större högskolekommunerna och mindre kommuner utanför storstadsregionerna (ibid).

2.2.2 Bruksvärdessystemet och allmännyttan

Priset på bostads- och äganderätter påverkas av sådant som ränteläget, förändringar i skattesystemet, svårighet att beviljas lån, risk för arbetslöshet, inkomstutveckling och andra geografiska faktorer (Armeliuss 2022). Priset för hyresrätter – hyran – fastställs genom bruksvärdesprincipen (Boverket 2014).

Bruksvärdessystemet utgörs av en process där flera aktörer är inblandade – hyreslagen, hyresförhandlingen och diverse regelverk. Syftet är att efterlikna marknadssystemet men även att utgöra en spärr mot oskäligen hyror (ibid).

Bruksvärdes avgörs av sådant som lägenhetens storlek, planlösning, läge i huset, modernitetsgrad och tillgång till förmåner. Det sistnämnda kan exempelvis vara hissar, sopnedkast och tvättstugor. Kostnader för produktion, drift och förvaltning samt hyresgästens individuella värdering ska däremot inte påverka bruksvärdet (Boverket 2014).

Hyressättningen sker således genom att jämföra den aktuella lägenheten med andra som liknar den så mycket som möjligt i termer av bruksvärde. Om lägenhetens hyra är avsevärt högre än de likvärdiga lägenheterna bedöms den som oskälig (ibid).

Bruksvärdessystemet säger emellertid inget om hur den grundläggande hyresnivån ska fastställas – därför finns även hyresförhandlingslagen (ibid). Den innebär i praktiken att merparten av hyrorna i Sverige bestäms i förhandlingar mellan hyresvärden och Hyresgästföreningen (Sveriges allmännyttiga u.å.b).

År 2011 förnyades lagen om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (SFS 2010:879). Bolagen ska i allmännyttigt syfte förvalta fastigheter i vilka bostadslägenheter upplåts med hyresrätt, främja bostadsförsörjningen i ägarkommunen och erbjuda hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget. I det allmännyttiga syftet ingår ett samhällsansvar (Sveriges allmännyttiga u.å.a).

Hyrorna i Sverige bestäms i regel alltid genom kollektiva förhandlingar mellan staten och Hyresgästföreningen. Dessa sker vanligen en gång per år, i enlighet med hyresförhandlingslagen och ett avtal om förhandlingsordning mellan parterna (Sveriges allmännyttiga u.å.b).

Skulle vi införa marknadshyror i Sverige skulle en stor andel hushåll få räkna med högre hyror, hushåll med låg inkomst skulle bo trängre, fler hushåll behöva bostadsbidrag, socialbostäder bli nödvändiga och fastighetsägare på starka bostadsmarknader vara vinnarna medan bostadskonsumenter förlorar (ibid).

Sveriges allmännyttiga anser att det är marknadens parter som ska forma hyressättningen men att marknadshyror inte är önskvärda. Detta då risken är stor att marknadshyror leder till just socialbostäder, det vill säga boenden för låginkomsttagare. Det skulle bli dyrt för samhället att subventionera dessa bostäder samt krävas ett omfattande regelverk och en kontrollapparat. Därtill riskerar enskilda människor och familjer i sådana bostäder att bli socialt

utfrysta. Allmännyttan menar således att det viktigaste är att pressa priserna på nyproduktion och renovering så att lägenheterna kan erbjudas till hyror som gör det möjligt även för medel- och låginkomsttagare att efterfråga dem (Sveriges allmännyttan u.å.b).

Flera nationalekonomer delar inte Allmännyttans synsätt. De menar att den svenska hyressättningsmodellen leder till stora samhällsekonomiska förluster. Utöver ett underskott av bostäder också långa kötider, sämre rörlighet och en framväxt av svarta marknader (Armeliuss 2019).

3 Teori och tidigare forskning

Som teoretisk utgångspunkt har jag konceptet *social hållbarhet*. Jag använder det mer som en tolkningsram än en färdig teori i termer av en konstruktion för orsakssamband. Baserat på den litteratur jag tagit del av har jag valt ut tre indikatorer på social hållbarhet anseende socioekonomisk boendesegregation som sedan appliceras i min analys av plandokumentet.

3.1 Social hållbarhet

Hållbar utveckling är idag ett frekvent använt begrepp. FN:s klassiska definition är "en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov" (UNDP 2017).

Begreppet kan vidare delas upp i tre komponenter: ekologisk respektive social och ekonomisk hållbarhet (Hansson 2020). Den här uppsatsen fokuserar på den sociala.

Social hållbarhet berör "människors livsbetingelser i samhället" (ibid). Det handlar bland i stora drag om trygghet, utbildning, hälsa, rättvisa och möjlighet till maktutövning. Därtill handlar social hållbarhet om hur dessa betingelser är fördelade mellan människor – mot bakgrund av de mänskliga rättigheterna oberoende av faktorer som kön, religion, etnicitet, ålder eller funktionsvariation (ibid).

3.1.1 Hållbar stadsutveckling

Inom kontexten för stadsutveckling har begreppet social hållbarhet kommit att likställas med minskad socioekonomisk boendesegregation, alternativt ökad integration (Boverket 2010). Detta innebär att hänsyn ska tas till olika gruppers behov, att förutsättningar för mänskliga möten förbättras och att jämställdhet mellan könen främjas (ibid).

Indikationer på en socialt hållbar stadsutveckling är enligt Boverket, i likhet med definitionen av social hållbarhet i stort, inflytande, identitet, variation, samband och en helhetssyn på staden (Boverket 2010).

Baserat på Boverkets beskrivning av en hållbar stadsutveckling väljer jag att i detta arbete fokusera på social hållbarhet främst i termer av minskad socioekonomisk boendesegregation och ökad socioekonomisk integration.

Boendesegregation innebär i korthet att olika befolkningsgrupper bor fysiskt åtskilda från varandra (Boverket 2010). Integration innebär att separata delar förenas i en helhet – att människor inkluderas och blir en del av samhället. Att den är socioekonomisk betyder att grupperna skiljer sig åt baserat på inkomst, yrke eller socialgrupp. Segregationsprocesser förändrar städernas grundläggande karaktärsdrag på tre primära sätt; ökad lokal homogenitet, ökad polarisering och gentrifiering av innerstäder (Lilja & Pemer 2010).

Enligt Boverket används segregationsbegreppet ofta på ett missvisande sätt genom att det behandlas som synonymt med "utsatta bostadsområden". Segregation är dock relationellt och syftar på hela staden och inte enstaka områden. Därtill är det framförallt välbärgade och etniskt homogena områden som har mest ensidig befolkningsammansättning och inte förortsmiljöerna som ofta är mångetniska. Alltså är det egentligen den mer resursstarka delen av befolkningen som i högst grad bidrar till åtskillnaden i boendet (Boverket 2010).

Hur segregationsbegreppet används kan också bidra till att de så kallat "utsatta områdena" stigmatiseras till följd av människors föreställningar om hur det är att bo och leva där. Låginkomsttagare, människor med utländskt ursprung och boende i hyresrätter skuldbeläggs ofta. Människor i andra områden undviker att flytta dit vilket ökar segregationen ytterligare (Boverket 2023).

Bostadssegregation beror främst på strukturella orsaker – bland annat till följd av boendesegmentering, vilket är ett begrepp relaterat till segregation. Bostadsmarknaden är segmenterad när olika bostadstyper med varierade upplåtelseformer är geografiskt uppdelade och olika inkomstgrupper har tillgång till dem. De med lägre inkomster tenderar att bo i hyresrätter, generellt tillgodosedda av allmännyttan, medan höginkomsttagare bor i bostadsrätter eller egna hem. På så sätt – eftersom inkomstgrupperna fördelas jämnt över upplåtelseformerna – kan bostadssegmentering leda till boendesegregation (ibid).

Det är just ökade inkomstskillnader som brukar pekas ut som den främsta orsaken till den socioekonomiska boendesegregationen. Detta eftersom resursstarka hushåll har fler alternativ – de har råd med hyresrätt, bostadsrätts och äganderätt – medan de svagare hushållen ofta enbart har hyresrätt att välja på (Boverket 2023).

Därtill förekommer det även direkt och indirekt diskriminering på bostadsmarknaden. Den direkta kan ta sig uttryck i att individer eller grupper nekas att köpa eller hyra en bostad baserat på social eller etnisk tillhörighet. Indirekt diskriminering innebär att en individ eller grupp missgynnas av lagar, regler och villkor – till exempel krav hyresvärdar ställa krav på tillsvidareanställning vilket missgynnar personer som har sjukersättning, trots att det kan vara en lika bestående inkomst (Boverket 2023a).

Utöver de strukturella orsakerna till inkomstojämlikhet påverkas det även av individuella preferenser. Hushåll bosätter sig i vissa områden på grund av livsstilsval och väljer att inte bosätta sig i andra för att de anses mindre attraktiva (ibid).

Socioekonomisk boendesegregation får konsekvenser både på individ- och samhällsnivå. Enligt Boverket har närmiljön stor påverkan för barn och ungas framtida livschanser – beroende på var de bor är deras uppväxt- och levnadsvillkor olika. Särskilt drabbas de som bor i de mer resurssvaga områdena. De har generellt sämre skolresultat och lägre utbildningsnivå, lägre inkomst samt sämre hälsa (Boverket 2023b).

Att barn som växer upp i olika områden har olika förutsättningar leder på sikt även till samhällsliga konsekvenser. Till exempel blir de totala skatteintäkterna lägre ju lägre inkomster befolkningen har – vilket påverkar såväl kommuner som regioner och staten (ibid).

Segregation leder till ett osammanhållet samhälle där en känsla av gemenskap och trygghet ofta saknas på grund av att människor är ovana att möta människor med andra förutsättningar än en själv. Statistiskt sett utgör segregation tillsammans med ojämlikhet och utanförskap en grogrund för kriminalitet. Det får som följd att utsattheten för brott liksom rädslan för att bli utsatt skiljer sig åt mellan bostadsområden och befolkningsgrupper (ibid).

3.1.2 Valda indikatorer

Baserat på den litteratur jag läst om social hållbarhet och Boverkets definition av socialt hållbar stadsutveckling som "en utveckling av staden mot ökad integration och minskad boendesegregation" har jag identifierat tre indikatorer som var och en förklaras nedan. Givetvis är dessa inte de enda indikationerna på "ökad integration och minskad boendesegregation" men det är de jag funnit mest relevanta för min analys.

Bostäder med olika upplåtelseformer

Boverket identifierar *variation* som ett återkommande tema vad gäller socialt hållbar stadsutveckling och områdesförnyelse – även diskuterat i termer av *funktionsblandning* och *kvartersstaden*. Det gäller funktioner och gestaltning – men också boendeformer (Boverket 2010).

Upplåtelseform betecknar på vilket sätt ett hushåll förfogar över sin bostad. De olika upplåtelseformerna i Sverige är hyresrätt, bostadsrätt och äganderätt samt en liten andel kooperativa hyresrätt (Boverket 2022g).

Att bo i hyresrätt innebär att hushållet inte äger bostaden själv – det gör en hyresvärd till vilken hushållet betalar hyra. En bostadsrätt köps generellt på den öppna bostadsmarknaden och innebär att ägaren är med i en bostadsrättsförening som äger fastigheten där varje medlem har en egen lägenhet. Köparen av en bostadsrätt måste godkännas av föreningen (ibid).

Äganderätter består av egnahem och ägarlägenheter och innebär att individen själv äger bostaden. Vanligast är att äga ett småhus – det vill säga ett en- eller tvåbostadshus. Till skillnad från en bostadsrätt äger individen alltså bostaden själv – och inte en bostadsrättsförening (ibid).

Boverket beskriver vad som brukar kallas "allsidig hushållssammansättning". Begreppet härrör från 1970-talets bostadspolitik där bostadsområden dominerade av antingen ägande-, bostads- eller hyresrätter antogs leda till befolkningsmässigt ensidiga områden. Politikerna menade att en geografisk polarisering av upplåtelseformer bidrog till att rika och fattiga levde allt mer uppdelat (ibid).

Än idag är det svenska bostadsutbudet generellt uppdelat i olika upplåtelseformer och står ofta i fokus i tal om variation. Generellt har det oftast handlat om att upprätta fler bostadsrätter i hyresrättsdominerade områden (Boverket 2022d).

En svårighet är att få till en allsidig hushållssammansättning i nyproducerade områden. Nyproduktion är nämligen förhållandevis dyrt gentemot äldre bostäder (ibid) och forskning visar ett tydligt samband mellan ett hushålls inkomster och upplåtelseformen för bostaden de bor i (Delmos 2021). Detta eftersom möjligheten att få ett hyreskontrakt eller ett bolån är kopplat till hushållets inkomst samt återbetalningsförmåga (ibid). När nya bostäder byggs är det således de resursstarka hushållen som flyttar dit – vilket frigör äldre och ofta billigare bostäder (Boverket 2010).

Kommunerna, vilka är de som erhåller bostadsförsörjningsansvaret i Sverige, har rent formellt ingen rätt att bestämma upplåtelseformer i nybyggnadsprojekt. Det är i slutändan byggherrarna som avgör vilka bostadstyper de bygger (ibid).

Sociala kontaktytor

Den urbana strukturen kan både förenkla och försvåra möten (Delmos 2021). Kommunen kan påverka markanvändningen genom sitt planmonopol och strategiskt placera ut exempelvis förskolor, skolor, vårdhem, bibliotek samt sport och fritidsaktiviteter (Region Skåne 2016).

Ytterligare tre teman som Boverket identifierar som återkommande är *helhetssyn*, *samband* och *identitet* (2010). Det första innebär bland annat att kombinera fysiska och sociala åtgärder, den andra att länka samman olika delar av staden och den tredje att främja identitetsbygge för bostadsområden (ibid).

En metod för att uppnå samband är att införa starka målpunkter i stadsdelar som lockar dit folk. En metod mer inriktad på identitetsbyggande är att upprätta naturliga mötesplatser för de som bor i ett område. Detta för att skapa "arenor för social interaktion, för att stärka det sociala livet" (ibid s. 60).

Med *sociala kontaktytor* menar jag således allmänna platser med syfte att främja mellanmänskliga möten.

Trygghetsskapande åtgärder

I diskursen kring segregation ingår ofta brottslighet och kriminalitet. Den faktiska brottsstatistiken liksom rädslan att bli utsatt skiljer sig åt mellan bostadsområden och befolkningsgrupper – värst är det i de områden som anses socioekonomiskt utsatta (Delmos 2021).

Boverket definierar trygghet som begrepp inom samhällsplaneringen som:

"[...] den känsla som utlöses när individen tolkar en fysisk miljöns utformning och användning genom att sinnesintryck kombineras med såväl egna erfarenheter, som med andra individers eller mediers beskrivningar av risken för att utsättas för brott eller hotfulla situationer." (Boverket 2022c)

Att tillägga är möjligen några av de faktorer som gör att människor upplever risken att utsättas för brott större. Dessa är bland annat vandalism och sociala störningar (van Gent et al 2009).

En metod som visat sig verkningskraftig för att skapa trygghet är att skapa naturliga strömningar av människor som mellan olika bostadsområden och stadsdelar (Schultz et al 2004). Detta hänger samman med vikten av målpunkter, beskrivet under rubriken *sociala kontaktytor*. Att skapa möjliga mötesplatser ökar chanserna till att människor vistas i det offentliga rummet – och befolkade platser upplevs generellt som mer trygga än de folktomma (Boverket 2010).

En viktig aspekt gällande boendesegregation och trygghet är att det skapar "en känsla av trygghet att bo bland människor som är i ungefär samma situation som en själv. Det blir lättare att förstå varandra, hitta vänner och knyta användbara kontakter" (Boverket 2010, s. 20). Men det leder samtidigt till att människor med olika bakgrunder och erfarenheter lever åtskilda och inte möts på naturliga sätt i vardagen – "vilket innebär en ökad risk för intolerans och motsättningar mellan olika grupper i samhället" (ibid).

4 Metod

Följande arbete utgör en kvalitativ fallstudie av Hyllie. Inledningsvis bedrivs en dokumentstudie av ett antal av kommunens plandokument relevanta för området. Detta följs sedan upp av intervjuer med två nyckelpersoner i planeringsprocessen för att nå djupare förståelse.

Stadsdelen Hyllie har valts ut på ett informationsbaserat sätt – det vill säga inte slumpmässigt. Då syftet med min studie är att undersöka hur social hållbarhet, särskilt i termer av motverkad segregation, behandlas i modern samhällsplanering har jag valt empirin i syfte att belysa det. Hyllie är en nyplanerad och framväxande stadsdel som jag anser relevant för mitt valda fall.

Plandokumenterna som utgör underlag för dokumentanalysen är utvalda därför att de representerar olika nivåer av planeringsprocessen. Ett för Malmö stad som helhet, ett omfattande för södra Hyllie och en tredje för västra Hyllie som till stor del är baserat på det sistnämnda. Det finns fler dokument som även de hade varit av relevans för min studie men som inte har tagits med i hänseende till arbetets omfattning.

Ytterligare en anledning till att jag valt Hyllie är att stadsdelen är lokaliserad i Malmö, vilket är en stad jag enkelt kan ta mig till. Det är fördelaktigt för de två intervjuerna då att ses fysiskt ofta underlättar samtalet och skapar bättre förutsättningar för eventuella följdfrågor.

I valet av intervjupersoner har jag framför allt utgått från att de ska ha haft en aktiv roll i framtagandet av de aktuella plandokumenterna. Den ena utav dem är chef för strategiavdelningen på Malmös stadsbyggnadskontor och har varit projektledare för flera av planerna. Den andra är planhandläggare för planprogrammet västra Hyllie.

Vidare hade det funnits ett värde i att inte enbart intervjua representanter från Malmö stad eftersom de med största sannolikhet är något partiska samt att de två intervjupersonerna i relativt stor mån representerar samma aktör. En idé hade således varit att till exempel intervjua en representant för byggaktörerna.

Att jag i detta fall valt att inte göra det beror på att planeringsprocessen är komplex med flera aktörer inblandade och att jag behövt göra en avgränsning. Bland annat är utöver byggherrarna är en mängd internationella investerare involverade i uppkomsten av Hyllie. Därför analyserar jag i denna uppsats enbart kommunens roll i planeringen.

4.1 Kvalitativ dokumentanalys

Utgångspunkten för min studie utgörs av en dokumentanalys. Detta eftersom det är i plandokumentet som kommunen beskriver hur planeringen ska gå till väga. Det som presenteras i föreliggande resultatavsnitt är innehållet i Malmö stads dokument Planstrategi för Malmö, Fördjupad översiktsplan för södra Hyllie, Detaljplan 5508 och Detaljplan 5720.

Dessa dokument tillhör den kategori som Scott (i Bryman 2016) beskriver som officiella och skrivna av en statlig myndighet. Fortsättningsvis anser jag att dokumenten uppfyller Scotts kvalitetskriterier autenticitet, trovärdighet, representativitet och meningsfullhet (ibid). Det är tydligt att materialen är äkta då de är hämtade från Malmö stads officiella hemsida, de är skrivna på ett tydligt sätt och är utifrån min erfarenhet av plandokument typiska exempel på sådana.

Liksom Bryman skriver finns dock alltid en risk att statliga dokument inte är trovärdiga och representativa då det ligger i avsändarens, i detta fall Malmö stads, intresse att framställa sig i god dager.

Dokumentet säger någonting om den sociala verklighet de är producerade i – de är producerade i en viss kontext och för en viss underförstådd läsekrets (ibid).

Bryman understryker dock att forskare inom kvalitativ forskning inte strävar efter representativitet – en kvalitativ forskning är inte statistisk utan undersöker djupgående ett eller ett fåtal fall.

Innehållet analyseras utifrån de utvalda indikatorerna på social hållbarhet bostäder med olika upplåtelseformer, "sociala kontaktytor" och "trygghetsskapande åtgärder" för att kunna besvara frågeställningarna:

Jag har tematiskt kodat innehållet i dokumenten i enlighet med Bryman (2016). Kodningen har varit övervägande deduktiv, med kategorier baserat på

den teoretiska litteratur jag tagit del av. Med det sagt var min första genomläsning av materialet mer öppen – då jag undersökte huruvida mina tänkta indikatorer på social hållbarhet var rimliga att applicera.

Min metod skulle således kunna beskrivas som i närheten av Altheides och Schneiders etnografiska innehållsanalys (2013, i Bryman 2016). Detta eftersom jag ämnat att vara rekursiv och reflexiv i mitt val av material, teori, kodning och analys.

4.2 Kvalitativa semistrukturerade intervjuer

De två intervjuerna jag genomfört är av semistrukturerad karaktär. För att inte komma ifrån ämnet har jag använt mig av en intervjuguide (se appendix 1) men inte skrivit upp en full lista inkluderande alla frågor jag planerade att ställa. Detta utifrån en förhoppning, i enlighet med Bryman (2016), om att intervjupersonerna skulle prata mer fritt kring ämnena och inte ge styliga svar på förutbestämda frågor.

Eftersom jag enbart intervjuar två personer har min undersökning inga kvantitativa ambitioner. Intervjupersonerna är valda utifrån deras roller i Hyllies planeringsprocess och syftet med att intervju just dem är att få större förståelse för de val som de har gjort i egenskap av sina yrkesroller. Jag vill alltså få en inblick i deras individuella synsätt. Det är betydelsefullt vad intervjupersonerna bedömer som betydelsefullt eftersom det säger någonting om vad som har värderats i framtagandet av plandokumentet. Av den anledningen finns ingen anledning att varje intervjuperson ska möta samma "frågestimuli", vilket åsyftas med en strukturerad intervju (ibid). Målet är inte att personernas svar ska jämföras med varandra, utan att komplettera resultatet av dokumentanalysen.

Intervjuguiden är utformad som en, av Bryman beskriven, lista över de ungefärliga frågor som intervjun är tänkt att beröra. Som beskrivet ovan är detta för att möjliggöra flexibilitet och djupare förståelse. Uppsatsens frågeställningar bearbetades inför intervjuerna genom överväganden av teman och vilka rikttningsfrågor som skulle intervjuas i guiden (ibid).

Efter att ha frågat om intervjupersonernas tillåtelse har intervjuerna spelats in för att sedan transkriberas.

Intervjuerna har genomförts i den miljö som intervjupersonen har önskat. I denna studies båda fall föll deras val på att hålla intervjuerna digitalt, via Microsoft Teams.

Jag har valt att inte skriva ut intervjupersonernas namn i uppsatsen, trots att deras namn står i plandokumentet, då jag inte anser att det tillför någonting till uppsatsens värde. Valet att intervjua dem är baserat på att de är representanter för Malmö stads planavdelning. En kortare beskrivning av deras yrkesroller finns i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Intervjupersoner och yrkesbeskrivning

Intervjuperson A	Avdelningschef på Malmö stadsbyggnadskontors strategiavdelning, civilingenjör
Intervjuperson B	Handläggare på Malmö stadsbyggnadskontors planavdelning, planarkitekt

5 Områdesöversikt

Innan analysen påbörjas följer här en översiktlig beskrivning av Hyllie som stadsdel i syfte att kontextualisera.

5.1 Hyllie

Hyllie, beläget i östra Malmö, är idag en av kommunens mest snabbväxande och tätbefolkade stadsdelar (Malmö stad u.å.). Utbyggnadsområdet utgör omkring 200 hektar och gränsar till Holma-Kroksbäck i norr, Nedre ringvägen i syd, Lorensborgsgatan i väst och Pildammsvägen i öst (Samsyn Hyllie u.å.).

Förverkligandet av Hyllie sker rent praktiskt genom ett samarbete mellan Malmö stad och olika byggaktörer, under namnet Samsyn Hyllie. Det främsta målet är att vara Öresundsområdets mest klimatsmarta stadsdel (Malmö stad, 2021a).

Malmö stad uttrycker visionen för planeringen av Hyllie som "öresundskt kosmopolitisk." Stadskärnan ska vara attraktiv och grönskande – livet i Hyllie ska formas av kontrasterna mellan livlig handel och lugna, rekreativa områden (Malmö stad u.å.).

I Hyllie finns bostäder, skolor, förskolor, kontor, gator och parker (ibid). När stadsdelen är fullt utbyggd beräknas antalet bostäder vara omkring 12 000, varav minst hälften hyresrätter. Därtill beräknas det finnas ungefär 15 000 arbetsplatser (Samsyn Hyllie u.å.).

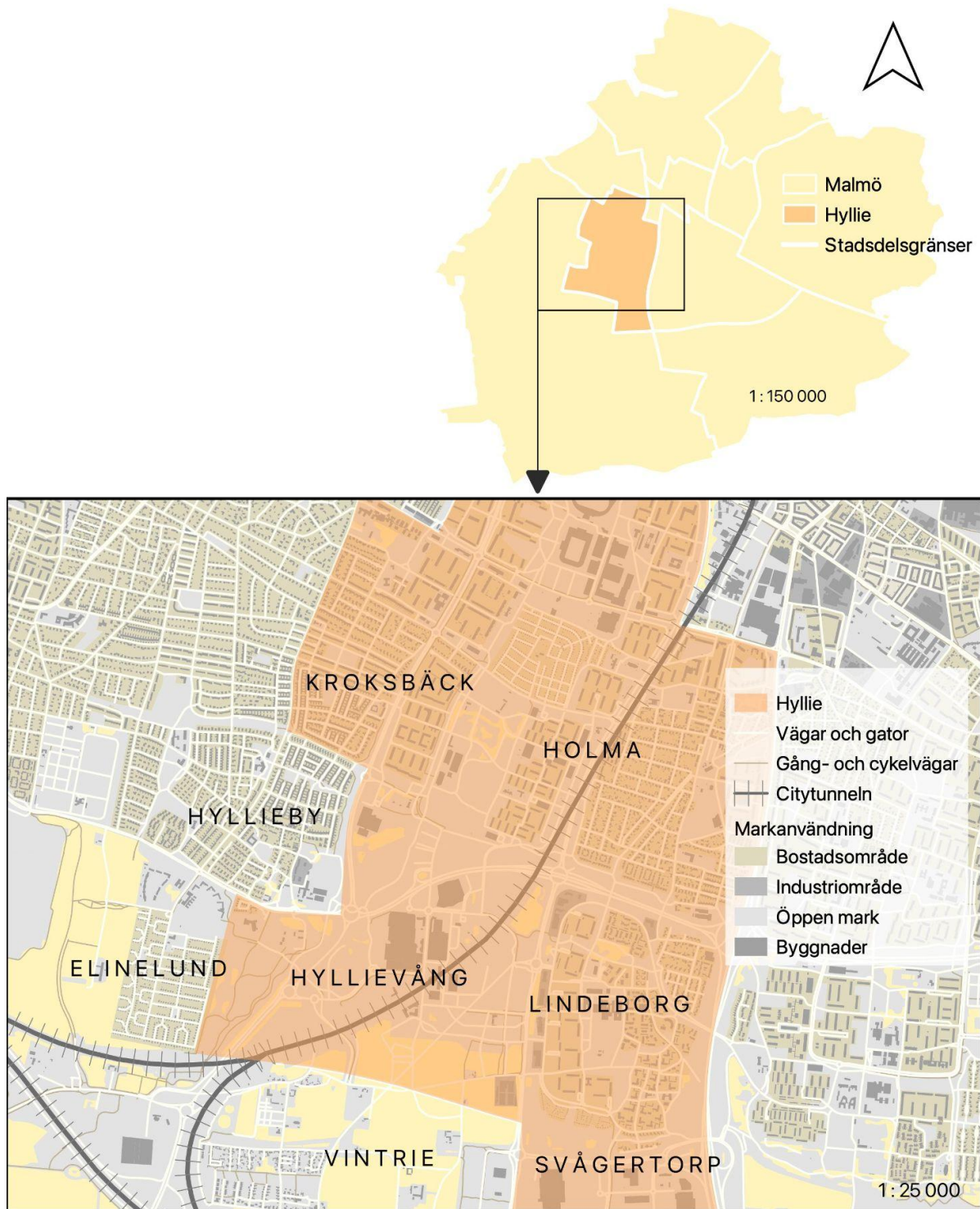
Utvecklandet av Hyllie har gått snabbt – för bara 20 år sedan bestod stadsdelen främst av obebodd åkermark (Malmö stad u.å.). Planeringen tog fart i samband med att Citytunneln planerades (ibid) – på den sex kilometer långa järnvägsförbindelsen mellan Malmö central och Öresundsbanan placerades en station i Hyllie (Tellerup & Tellerup u.å.).

Citytunneln öppnade för trafik i slutet av år 2010 (ibid). Den framtida stationen i Hyllie och dess kommunikationspotential gjorde stadsdelens

lokalisering attraktiv och föranledde planeringen av såväl Malmö arena som köpcentret Emporia. Anläggningarna invigdes år 2008 respektive 2012 (Malmö arena u.å.).

Ett syfte med att bygga ut Hyllie är att binda ihop Malmös stadskärna med landsbygden och Söderslätt. År 2040 är planen att Hyllie ska gränsa till stadsdelarna Vintrie, Elinelund, Hyllieby, Kroksbäck, Holma, Lindeborg och Svågertorp (Malmö stad u.å.).

Figur 1 på följande sida utgör en kontextualiserande koropletkarta med syfte att visa Hyllies placering i Malmö stad samt en karta i lägre skala där de angränsande delområdena är placerade. Området markerat som Hyllie är den till 2016 administrativa stadsdelen Hyllie och förstoringen det stadsutvecklingsområde Malmö stad benämner som Hyllie, till största delen utgörandes av Hyllievång.

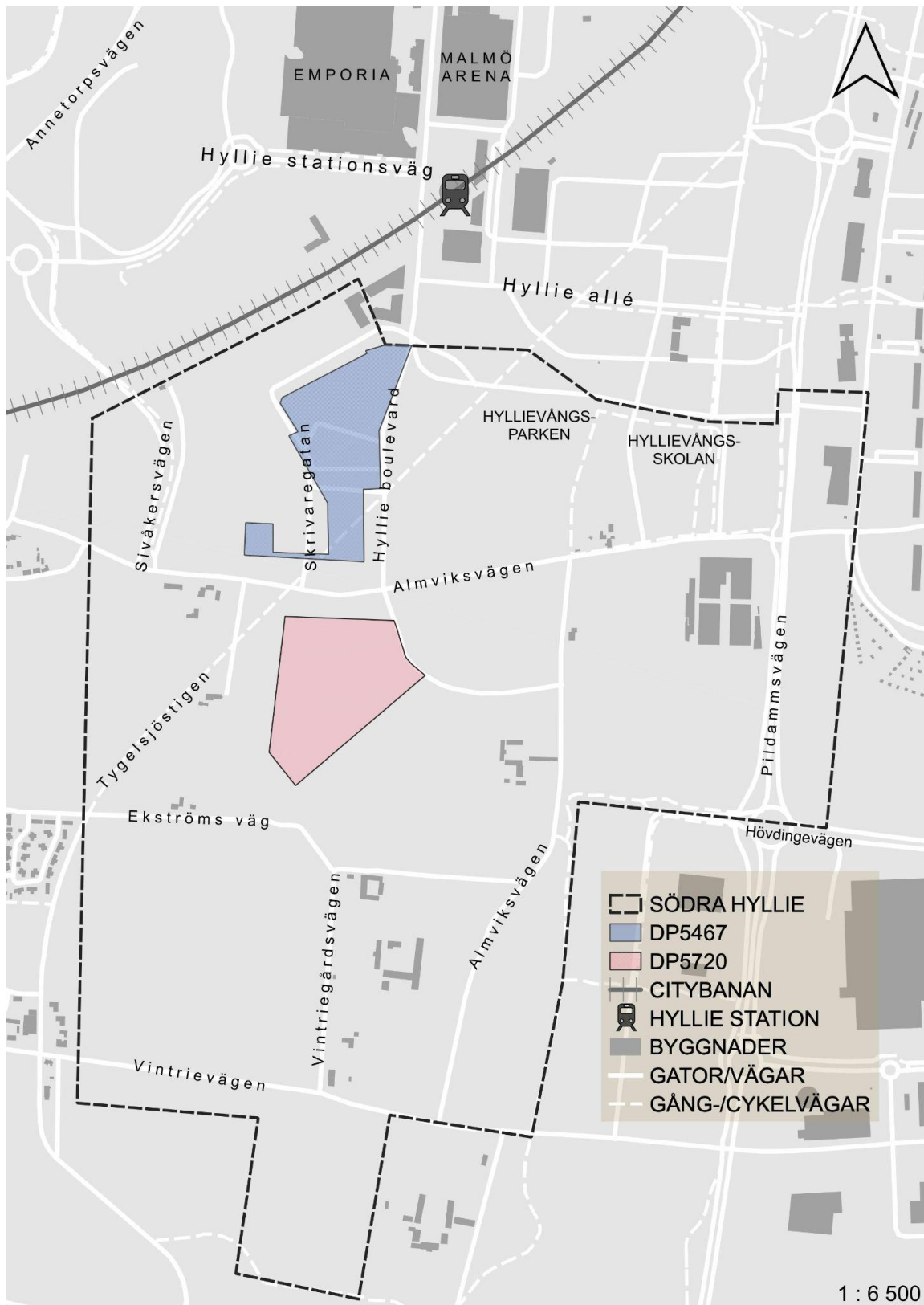
Figur 1. Karta över Hyllies lokalisering i Malmö samt förstoring av Hyllie med aktuella delområden i och angränsande till stadsdelen markerade. Layout: Victoria Källström 2022. Data: Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi, Lunds universitet 2022 & Lantmäteriet 2021.

6 Resultat och analys

Innehållet analyseras utifrån de utvalda indikatorerna på social hållbarhet bostäder med olika upplåtelseformer, "sociala kontaktytor" och "trygghetsskapande åtgärder" för att kunna besvara frågeställningarna:

- Hur arbetar Malmö stad med social hållbarhet i planeringen av Hyllie?
 - Vilka indikationer på social hållbarhet uppvisas?

Figur 2 på nästa sida består av en karta som visar områdena för den fördjupade översiktsplanen och de två detaljplanerna.

Figur 2. Karta över södra Hyllie med detaljplanerna 5467 och 5720 markerade. Layout: Victoria Källström 2022. Data: Institutionen för kulturgeografi och ekonomisk geografi, Lunds universitet 2022 & Lantmäteriet 2021.

6.1 Planstrategi för Malmö

Malmö stads nuvarande planstrategi undertecknades av kommunfullmäktige 2018 och är en del av den rådande översiktsplanen från 2014. Social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet uttrycks vara de övergripande målen (Malmö stad 2018).

Liksom denna uppsats gör i inledningen och bakgrunden lyfter planstrategin att Malmö ofta används som exempel på urbana utmaningar:

"I internationella sammanhang har Malmö [...] använts för att symbolisera globaliseringens utmaningar. *Social balans, jämlikhet, trygghet och säkerhet* är avgörande frågor att uppnå för ett gott liv för alla malmöbor – men också för att visa omvärlden att Malmö är en proaktiv och attraktiv stad." (ibid, s. 22, författarens kursivering)

Malmö stad uttrycker att skillnad inte görs mellan de tre hållbarhetsaspekterna eftersom dessa samverkar och således tas i beaktning i varje projekt. Som exempel lyfts att för att utveckla hållbara ekosystem krävs goda ekonomiska förutsättningar, vilket förutsätter arbetstillfällen och på det viset rör även social hållbarhet (ibid).

Vissa delar av planen kan emellertid tolkas som mer inriktade på social hållbarhet än andra. I avsnittet "Stadsbyggnadsvision" uttrycks att framtida Malmö ska vara en stad med goda livsbetingelser och bostäder för alla. Det innefattar tillfredsställelse av grundläggande behov såsom arbete och inkomst, utbildningsmöjligheter, upplevd trygghet, vårdgaranti och tillgång till bostad (ibid, s. 4).

För att stärka den sociala hållbarheten uttrycker Malmö stad att stadsdelar med ett ensidigt bostadsutbud ska kompletteras med fler boendeformer så att "en blandning av hushållstyper åstadkoms" (ibid, s. 15). Därtill uttrycks det vara viktigt att motverka trångboddhet samt att se till att det finns bostäder med rimlig hyresnivå för alla för att skapa goda levnadsvillkor.

Malmö stad beskriver i planstrategin att den bakomliggande orsaken till segregation är att invånarna har olika förutsättningar att efterfråga en bostad:

"Bostadsbyggandet i Malmö påverkas av att hushållens betalningsförmåga relativt sett är låg. Nybyggda bostäder är för dyra för att kunna efterfrågas av låginkomsttagare och Malmö är en ung stad med många debutanter som har svag förankring på bostads- och arbetsmarknad. Att fler malmöbor har arbete och egen försörjning är avgörande för att öka efterfrågan på nyproducerade bostäder. Det befintliga bostadsbeståndet är en viktig del av bostadsförsörjningen och det är främst här bostäder med låga kostnader finns." (Malmö stad 2018, s. 26)

Därtill är ett varierat bostadsbyggandet viktigt inte bara för de redan existerande malmöborna utan också för att attrahera nya invånare. Det ska därför byggas många nya bostadsområden som tillsammans utgör ett brett bestånd:

"Ett brett bostadsutbud med variation i hus- och lägenhetstyper, upplåtelseformer, storlekar och kostnadsnivåer bidrar till stadens och regionens dragningskraft och är en viktig faktor för näringslivet och arbetsmarknadens utveckling." (Malmö stad 2018, s. 26)

Ett stort övergripande fokus i planstrategin är att bygga en tät stad. Bland annat uttrycks en tätbebyggd stad fördelaktigt för bostadsutbudets bredd. Malmö stad uttrycker att de påtagliga sociala skiktningarna inom staden "delvis har sin orsak i hur olika bostadstyper och upplåtelseformer är fördelade i bostadsbestånden" (ibid, s. 15). De uttrycker ett behov av att bostäder måste finnas i alla delar av staden – i "centrum, nära kust och hav, som komplettering i storskaliga bostadsområden och i form av markbostäder i stadens utkant." (ibid, s. 26)

I planen står att "Malmö stad ska arbeta utifrån olika befolkningsgruppers bostadsbehov och preferenser samt särskilt verka för att utsatta gruppers behov tillgodoses" (ibid, s. 27). Däremot skriver de även att trots att bostadsförsörjning är ett kommunalt ansvar så sker byggandet av bostäder idag på marknadens villkor. De verktyg kommunen har att använda sig av är planinstrumentet, ägandet av mark samt MKB och bostadsförmedlingen Boplats Syd. Men:

"[...] för att insatser ska få effekt måste bostadsmarknadens aktörer samverka. Kommunen, staten, fastighetsägare, fastighetsutvecklare och byggherrar – behöver agera tillsammans." (ibid, s. 26)

Det beskrivs i planstrategin att Malmö ska vara en "socialt blandad stad" där stadsrummet är en plats för mellanmännsliga möten, vilket i sin tur ska stimulera demokrati och delaktighet. Malmös strategiska fokus för att uppnå detta är, liksom för bostadsförsörjningen, att förtäta staden. Det innebär att staden ska växa inåt och att ny byggnation framför allt ska ske innanför Yttre Ringvägen. Just Hyllie, som del av området Limhamn-Hyllie–Holma–Kroksbäck, beskrivs som ett geografiskt område som ska få stort fokus. I framtiden ska Hyllie vara:

"fullt [utbyggd] och [sträcka] sig ända till Yttre Ringvägen med en tät och blandad bebyggelse där kunskapsintensiva företag samsas med bostäder." (Malmö stad 2018, s. 9)

Ytterligare en fördel med tät bebyggelse uttrycks vara en större närhet till olika typer av samhällstjänster. Däribland prioriterad plats för skolor och förskolor samt parker som är integrerade med bostadsområdena. Parker, som beskrivs vara en viktig plats för integration, ska inte anläggas på överblivna ytor mellan olika byggnadsprojekt utan ges attraktiva platser i den urbana miljön (ibid).

"Tillgänglighet till mötesplatser utanför de privata zonerna är grundläggande för ett demokratiskt samhälle. Offentliga platser, torg, parker och gator tillhör alla och möjliggör möten och nätverkande med andra. Närhet till andra människor främjar förståelse och integration. Staden behöver väl fungerande mötesplatser på olika nivåer – bostadsnära på kvartersnivå, lokala på områdesnivå, likväl som i centrala lägen som riktar sig till alla. En bra mötesplats är tillgänglig, välkomnande, helst gratis och utformad så att olika grupper av människor kan mötas." (ibid, s. 47)

Planstrategin uttrycker att sociala kontaktytor i allmänhet får större betydelse ju mer fragmenterat samhället blir för att bryta barriär mellan stadsdelar. Trots att Malmö karaktäriseras av att dess stadsdelar är belägna geografiskt nära varandra

bryts de av med exempelvis infartsleder och stora huvudgator. Dessa "olika delar behöver länkas samman bättre för att skapa förutsättningar för ett mindre segregerat Malmö. Genom att bygga om infartsleder och andra stora huvudgator till stadshuvudgator kan barriärverkan minska och upplevda avstånd mellan stadsdelar brytas" (Malmö stad 2018, s. 16–17).

Sammanhållning främjas av förstärkta stråk och nya målpunkter och attraktioner för att skapa incitament till rörelse mellan olika stadsdelar. Dessa målpunkter kan utgöras av exempelvis parker, torg, idrotts- och lekplatser, bibliotek och museer. De ska vara fördelade över hela staden men är av särskild vikt vid bebyggelse av områden utanför innerstaden (ibid).

I planeringen av offentliga utrymmen ska särskild hänsyn tas till genus- och mångfaldsaspekter. Exempelvis står att "[alla] samhällsgrupper ska ha samma villkor genom närhet till stora parker, oavsett boendeform eller stadsdel" (ibid, s. 17). Ett annat exempel är att "[genusperspektiv] ska beaktas vid lokalisering och prioritering mellan olika typer av idrottsanläggningar" (ibid, s. 29).

Av vikt för en stadsdels trygghet, tillika mellanmänniska möten, beskrivs utöver en tät stad vara en blandad sådan – "[att] blanda bostäder och arbetsplatser, kommersiella verksamheter, kultur och offentlig service är en del i arbetet att möjliggöra olika sorters möten" (ibid, s. 47). Detta med syfte att "platser som tidigare låg öde stora delar av dygnet istället är tillgängliga och sjuder av liv under de flesta av dygnets timmar" (ibid, s. 7).

Om funktioner såsom arbetsplatser saknas i ett bostadsområde ska detta kompletteras. "Fler invånare kan bidra till ett rikare stadsliv med intensitet, liv och rörelse. Det bidrar i sin tur till stadens attraktivitet och trygghet" (ibid s. 15).

Även den närmaste boendemiljöns utformning uttrycks vara betydande:

"Den nära miljön vid bostaden ska bidra till trygghet och till möjlighet att lära känna sina grannar och få tillit till sin omgivning. Utformningen av kvarter och stadsdelar ska bidra till identitet i området som de boende kan vara stolta över." (ibid, s. 48)

Därtill uttrycks att "[promenadvänliga] bostadsområden gynnar individens hälsa och bidrar samtidigt till att invånarna blir mer benägna att lära känna sina

grannar, att lita på människor i området och engagera sig politiskt och socialt." (ibid, s. 48)

De konsekvenser gällande segregation som berördes under föregående rubrik får utfall även gällande den upplevda tryggheten:

"Möjlighet att välja goda levnadsvanor hör till stor del samman med den socioekonomiska sfär en människa befinner sig i [...] Områden som upplevs som isolerade enklaver kan betyda att den sociala norm som råder i området inte konfronteras med andra normer. Kontakten med andra människors normer kan då bli till ett trygghetsproblem. Kombinationen av ett blandat utbud av verksamheter, olika bostadstyper och upplåtelseformer, samt minskade barriäreffekter till den övriga staden, ökar folk livet och därmed tryggheten." (Malmö stad 2018, s. 48)

6.2 Fördjupad översiktsplan för södra Hyllie

Malmö stads översiktsplan för södra Hyllie är en fördjupning av Översiktsplan för Malmö och antogs av Kommunfullmäktige 25 april 2019. Till skillnad från beskrivningen av Hyllie i översiktsplanen betonas här boendemiljön och inte framförallt kontorslandskapet, på ett annat sätt. En tät stad benämns fortfarande som högsta prioritet (Malmö stad 2019).

Planen är att det ska bo omkring 9 000 personer i södra Hyllie och att det ska vara ett naturrikt område med kulturhus och restauranger:

"Planförslaget omfattar 94 ha och rymmer ett varierat utbud av bostadsmiljöer, sammanlagt 4 000–5 000 bostäder, 7 000–8 000 arbetsplatser, 600–700 förskoleplatser fördelat på 5–6 förskolor samt 3 grundskolor. Därtill ingår ca 18 ha ny park- och naturmark med rekreations- och fritidsytor av olika slag." (ibid, s. 5)

Den fördjupade översiktsplanen uttrycker fyra inriktningsmål – *kommunikationsnoden*, *den goda jorden*, *integration* och *klimatsmart*. Av dessa identifierar jag två som särskilt inriktade på social hållbarhet – kommunikationsnoden och integration. Det första handlar om att utnyttja det strategiska läget med Citytunneln vilket i sin tur ska mynna ut i att "Hyllie ska

bidra till ökad social hållbarhet genom fler arbetstillfällen och förbättrad tillgänglighet för människor att resa till och från arbetet" (ibid, s. 7).

Integration, det tredje målet, syftar på flera nivåer: "det ska lokalt koppla samman fysiskt segregerade stadsområden i södra Malmö och det ska regionalt utgöra ett attraktivt alternativ för företag och privatpersoner i hela Köpenhamn-Malmö-regionen (Malmö stad 2019, s. 8).

Liksom i översiktsplanen beskrivs att bostadsbeståndet ska vara varierat och således innehålla olika typer, storlekar och upplåtelseformer. Detta för att "människor i olika faser av livet och med olika förutsättningar har möjlighet att trivas" (ibid, s. 20). Däremot skriver Malmö stad även att "[stora] utbyggnadsområden riskerar att bara bli en tillgång för en del av befolkningen eftersom nybyggnation är dyrt och endast ett fåtal har råd att bosätta sig där" (ibid, s. 8).

Jag finner att den fördjupade översiktsplanen vad gäller de indikatorer på social hållbarhet jag valt ut framförallt fokuserar på *sociala kontaktytor*. Bland annat står det att "[planeringen] av södra Hyllie har som ledord haft interaktion, nätverk och möten" (ibid, s. 53). Jag identifierar att kommunen rent praktiskt föreslår tre övervägande satsningar utifrån dessa ledord – nämligen, återigen, att bygga tätt och blandat, att upprätta en stadsdelspark samt att bygga skolor centralt.

För att åstadkomma en tät och blandad bebyggelse har Malmö stad utgått från en "stadsrumshierarki" innebärande att alla stadens platser rangordnats från de av betydelse för många människor till de av betydelse enbart för de boende i ett kvarter.

Att blanda, eller "funktionsblanda" som det står i dokumentet, betyder att bostäder och olika typer av verksamheter förekommer i samma kvarter. Detta med syfte att göra södra Hyllie till en attraktiv plats för såväl de som bor där som för de som arbetar eller besöker stadsdelen.

En tät och blandad stad anses också bidra till ett aktivt stadsliv då det uppmuntrar människor till att röra sig i området, vilket bland annat är av vikt för det sociala livet. "Möjligheter till social samvaro ska synas i den fysiska utformningen" (ibid, s. 53) står det.

Stadsdelsparken ska placeras på en central punkt i planområdet. Dessutom understryks behovet av att bygga parken tidigt då den "kommer att ge området mycket av dess karaktär" (ibid, s. 39).

Den fördjupade översiktsplanen innehåller tre skolor – Hyllievångskolan, som öppnade 2017 men ännu inte är fullt utbyggd, en högstadieskola som ska kombineras med ett kulturhus samt en grundskola från förskoleklass till nionde klass. Detta motiveras av följande:

"I Hyllie ska lokaliseringen av skolorna inspireras av den gamla tanken: 'skolan mitt i byn'. Skolorna ska vara självklara och viktiga mötesplatser och det ska vara lätt för barnen att ta sig till dem. Genom att lokalisera skolorna centralt underlättas också samnyttjande med andra funktioner utanför skoltid." (Malmö stad 2019, s. 20)

Vad gäller trygghet är det den av indikatorerna som ställde störst krav på att läsa mellan raderna. Generellt står att "[planförslaget] ska stärka Malmö med nya stadsrum som har betydelse på stadsnivå och stärka södra Hyllie lokalt med sociala och trygga grannskap" (ibid, s. 5).

6.3 Detaljplan 5467

Detaljplan 5467 innefattar området kallat *Parkside* eller *Söder om klipporna* (Malmö stad 2021c). När dokumentet uppfördes bestod området av fyra hektar åkermark, ägd av Malmö stad, och syftet var att möjliggöra fem kvarter med bostäder, kontor, centrumverksamhet och vård. Områdets placering är strax söder om Hyllie station, längs Hyllie boulevard och intill stadsdelsparken (Malmö stad 2017).

Planen innehåller 360 bostäder – dessa planeras att främst vara i form av lägenheter men det blir eventuellt också ett antal stadsradhus (ibid).

Nordväst planeras för en stadsdelspark som ska innehålla bland annat uppehållsplatser och lekmöjligheter. Parken ska vara en lugn kontrast till gatorna och upplevas mer intim än den närliggande stadsdelsparken. Alla fem kvarter ska vara kringbyggda med en gemensam gård i mitten (ibid).

I detaljplanen uttrycks det vara viktigt att bebyggelsen vänder sig utåt – fönster och entréer ska riktas mot kringliggande gator.

"Området är väl anpassat för fotgängare, med ett tätt rörelsenät och en skala som är intressant att passera genom till fots. Bebyggelsens utformning är planerad för att det skapa en trygg och upplevelserik miljö att röra sig genom. Detta tar sig uttryck i dörrar och fönster som vänder sig mot stråk för fotgängare, centrumverksamheter som är lokaliserade mot rörelsestråk och genom sikt in mot kvarterens gårdar, genom öppningar från gränderna." (Malmö stad 2017, s. 15)

6.4 Detaljplan 5720

Det byggnadsmässiga syftet med detaljplan 5720 är att upprätta en högstadieskola och en sporthall längs med Hyllie boulevard (Malmö stad 2021d). Malmö stad uttrycker att skolan och sporthallen ges framstående placeringar i södra Hyllie och således åstadkommer en "närhet till vardagslivets målpunkter" (ibid, s. 4).

"Genomförandet av detaljplanen bidrar till uppfyllelse av de bostadspolitiska målen genom att tillföra kommunal service så att planeringen av nya bostäder kan fortsätta i Hyllie." (ibid, s. 26)

Gällande indikatorn sociala kontaktytor uttrycker sig kommunen som följande: "Skolan och sporthallen integrerar Hyllie i staden, eftersom högstadieskolor ofta har elever från hela staden" (ibid, s. 5). Detta går i linje med Malmö stads översiktsplans samt den fördjupade översiktsplanen för södra Hyllies vision om en blandad stad. Därtill står att "Planområdets läge motsvarar också FÖP:ens inriktning om skolan mitt i byn där skolbyggnaden är väl synlig och lätt att ta sig till" (ibid, s. 37).

Jag identifierar planbeskrivningens syn på trygghet framförallt i ett stycke om jämställdhet under rubriken samhällskonsekvenser. Där står följande:

"Genom att detaljplanen genomförs placeras två viktiga vardagsmål i trygga och lättillgängliga lägen. Kluster av verksamheter som är stängda under nätter och kvällar har undvikits genom att ge plats för bostäder norr om planområdet." (ibid, s. 27)

Angående jämställdhet motiveras valet att ge sporthallen stora fönster ut mot gatan:

"Att sporthallens utformning regleras så att den ska ha fönsterpartier som ger insyn i hallen från gatan kan skapa upplevelse av otrygghet och utsatthet för dem som vistas inne i byggnaden. Detta kan vara särskilt negativt för flickor och kvinnor på grund av den allmänna objektifieringen av flickor och kvinnor i samhället. Det bör finnas möjlighet att vid behov tillfälligt hindra insyn in i sporthallen, till exempel med gardiner. Den positiva effekt som en öppen byggnad skapar för vistelsemiljön ute i gaturummet och för upplevelsen av att sporthallen är tillgänglig och lockar till rörelse, bedöms överväga den negativa effekten av insyn som påverkar enskilda individer eller grupper." (Malmö stad 2021d, s. 27)

6.5 Intervjuer

Intervjuperson A beskriver att integrationsmålet funnits med i hela Hyllies planeringsprocess:

"Kring Hyllie ligger stora miljonprogramsområden, varav några med stora socioekonomiska utmaningar, som till exempel Holma-Kroksbäck. Det har varit en tanke hela tiden, tillbaka till 60-talets planering, att den tillväxtorienterade och större-perspektiv-inriktade planeringen av Hyllie rimligen bör vara också de omkringliggande områdena till gagn."

Tanken var att Hyllie skulle gynna även omkringliggande områden genom att erbjuda ett stort utbud av service och arbetstillfällen, vilket skulle leda till att de "[sögs] med i den positiva utvecklingen", berättar intervjuperson A.

Intervjuperson A beskriver vidare hur planeringen de senaste åren varit inriktad på att överbrygga stadsdelsgränser – varken fysiskt eller mentalt ska det finnas barriärer mellan Hyllie och de angränsande områdena. Miljonprogramsområdena ska kopplas ihop med "den nya tillväxtnoden Hyllie".

"Hyllie ska spilla över motorvägen över till Holma-Kroksbäck [...] Simhallen Hylliebadet är placerat enormt strategiskt i änden av Hyllie boulevard men på Holma-Kroksbäck-sidan. Det är ett ställe där människor från hela Malmö möts."

Samma sak gäller för Lindeborg – där byggs bostadsområden hela vägen fram till Pildammsvägen för att "det sen ska kunna spilla över rent fysiskt och senare mentalt för att koppla ihop och väva samman de gamla stadsdelarna med de nya."

Att få till billiga, nya bostäder är egentligen en omöjlighet, beskriver dock intervjuperson A. Därtill kan kommunen, som tidigare nämnt, enligt plan- och bygglagen inte styra över olika upplåttningsformer i detaljplaner eller bygglov. Men de har ett annat verktyg: "om de äger marken, vilket de gör i Hyllie, kan de civilrättsligt genom markupplåtelseavtal välja vad de tvingar köpare av marken att ta på sig, till exempel andelar av olika upplåtelseformer."

Intervjuperson B är å andra sidan inte lika optimistisk gällande möjligheterna att ställa krav på byggherrarna. Hen menar att det kommunen kan göra är att, genom fastighets- och gatukontoret, välja att anvisa mark¹ till byggherrar med goda meriter – "Om en byggherre inte sköter sig är kommunen förmodligen inte så sugen på att sälja mer mark till just den byggherren" uttrycker intervjuperson B.

Just samarbetet med byggherrarna är något intervjuperson B nämner kan vara en utmaning för kommunen när de kommer till att nå sina mål eftersom byggherrarna, trots att de flesta har en tydlig värdegrund, också har ett vinstintresse. Men hen lyfter också de verktyg stadsbyggnadskontoret faktiskt har för att påverka byggherrarnas arbete: "Vi har ganska stora möjligheter att styra utformningsbestämmelser" säger hen.

I detaljplanerna kan kommunen nämligen ställa krav på sådant som antal entréer per meter samt höjden på byggnader för att begränsa antalet våningar och därmed antalet lägenheter per trapphus. Det går att "lite tvinga in byggherren" uttrycker intervjuperson B samtidigt som hen poängterar att det bästa är om kommunen och byggherrarna når ömsesidiga överenskommelser.

Intervjuperson B beskriver Hyllie som en urban, blandad stadsdel men som domineras något av köpcentret Emporia och Malmö arena. Intervjuperson A lägger stor vikt vid just Emporia som social mötesplats:

"Lite ironiskt kan man utifrån ett stadsbyggnads-arkitekts-intellektuellt perspektiv säga att köpcentrum per definition är dåliga [...] Men de facto är Emporia ett ställe där, ungefär som simhallen, människor från alla

¹ Markanvisningar är överenskommelser mellan kommun och byggherre som ger den senare rätt att under en viss tid och på givna villkor förhandla med kommunen om förutsättningarna för att genomföra bebyggelse inom visst markområde som kommunen äger (Boverket 2022f). Tekniska nämnden fattar i Malmö stad beslut om att godkänna markanvisningar (Malmö stad 2022).

delar av staden möts. De kanske inte nödvändigtvis pratar med varandra men de *ser* varandra. Man är i samma rum så att säga och det tycker jag är en aspekt som man inte ska ignorera. Vi kan prata mycket om att skapa mötesplatser i det offentliga rummet som ska vara inkluderande – och det ska vi kämpa med – men det är lite löjligt att man inte ser att precis det man vill ska hända på de där torgen händer hela tiden på Emporia och i badhuset."

Intervjuperson A beskriver också hur de jobbat med sociala kontaktytor i bostadsområdena. I planeringen har de arbetat mycket med mindre torg och att varje bostadskvarter har någon slags kontaktyta:

"Det kan vara en pytteliten plats men ändå en platsbildning, gårdsgator där man kan gå, cykla och köra bil – men på de gåendes villkor."

Ytterligare ett fokus har varit förgårdsmarker:

"Jag tycker att vi har lyckats ganska bra att skapa intima miljöer så tidigt i en helt ny stadsdel, som skulle kunnat bli väldigt steril och könlös. Det finns en småskalighet som är ganska trivsamt. Där finns en tanke om att det uppstår ett annat sorts möte mellan de boende."

Intervjuperson B beskriver hur förgårdsmarkerna, liksom alla stadsrum, kan placeras på en skala från privat till publikt – något som i den fördjupade översiktsplanen för södra Hyllie beskrivs som *stadsrumshierarki*. Rummen i den egna bostaden är de mest privata, bostadsgården utanför semi-privat, små fickparker och gränder semi-publika och stora parker och boulevarder mest publika, beskriver hen.

Att alla stadsrumshierarkins nivåer är starka är viktigt för att man ska känna tillhörighet med den del av staden där man bor i och för känslan av trygghet:

"Det är viktigt när man rör sig på gatorna att man upplever att det finns människor runt om en, att det lyser från fönstren, någon som sitter på sin balkong och så vidare. Det leder till trygghet."

Gällande trygghet beskriver intervjuperson A hur "strukturen för bostadsdelarna har ett inbyggt trygghetsperspektiv." Detta eftersom det är tydligt var man bor och bostadens tillhörande gård samtidigt som de är relativt öppna: "Storgårdar som blir gårdar, å ena sidan slutna men med möjlighet att sila igenom."

7 Slutsats och diskussion

Nedan presenteras det jag genom min analys har kommit fram till som svar på uppsatsens frågeställningar:

- Hur arbetar Malmö stad med social hållbarhet i avseendet att motverka boendesegregation i planeringen av Hyllie?

Gällande...

- bostäder med olika upplåtelseformer?
- sociala kontaktytor?
- trygghetsskapande åtgärder?

7.1 Bostäder med olika upplåtelseformer

Utifrån de plandokument jag analyserat och de intervjuer jag utfört är min slutsats att Malmö stad i sin övergripande planstrategi lägger stor tonvikt vid att blanda bostäder med olika upplåtelseformer som ett sätt att motverka boendesegregation – trots att kommunen rent praktiskt inte har möjlighet att styra över det.

Mest framträdande var detta i översiktsplanen, vilket kanske inte är så konstigt med tanke på att den inte är juridiskt bindande och således kan anta en mer idealistisk form. Detsamma gäller till stor del även den fördjupade översiktsplanen för södra Hyllie.

I de två detaljplanerna nämns över huvud taget ingenting om bostädernas upplåtelseformer – vilket är rimligt med tanke på att det som uttrycks där är juridiskt bindande och kommunen inte har möjlighet att reglera det.

Genom mina två intervjuer fick jag en något tudelad uppfattning om Malmö stads möjligheter att som markägare ställa krav på byggherrarna. Intervjuperson A framhöll att det är möjligt för kommunen att genom markupplåtelseavtal tvinga köparen av mark att upplåta en viss andel hyresrätter medan

intervjuperson B påstod att det inte går. Hen sa istället att kommunen kan välja vem de säljer marken till – och då alltså välja att sälja den till en byggherre som uttrycker att en viss andel av bostäderna ska bli hyresrätter.

Tolkningen av plan- och bygglagen är uppenbart central i planprocessen. Då varken jag själv eller någon av dem jag intervjuat erhåller någon juridisk expertis är det svårt att ge ett entydigt svar på vilka möjligheter kommunen har att ställa krav på andel av upplåtelseformer. Detta utgör dock ett intressant underlag för framtida forskning. Ett exempel skulle då vara att intervjua en jurist med specialistkunskaper inom fastighets- och bebyggelserätt för att belysa ut de juridiska aspekterna.

7.2 Sociala kontaktytor

Min uppfattning är att Malmö stads främsta verktyg för att åstadkomma goda sociala kontaktytor är att förtäta staden – det återkommer de till i alla plandokument jag analyserat, från översiktsplan- till detaljplanenivå. Bland annat framhåller Malmö stad i den översiktliga planstrategin att en tät stad innebär en integrering av bostadsområden med samhällstjänster, varav en sägs vara parker. Att bygga tätt leder alltså till att bostadshus och mötesplatser såsom parker lokaliseras fysiskt nära varandra.

Som jag tolkar det är Malmö stads tanke att främja naturliga möten – genom att exempelvis en park är belägen nära ens hem ökar potentiellt chanserna att en individ besöker den och där möter andra människor.

Relaterat till en tät stadsbebyggelse är att Malmö stad arbetar konsekvent med stadsrumshierarkier som ett verktyg för att främja sociala mötesplatser. Skälet uttrycks i översiktsplanen vara att integrera olika grupper av människor och öka deras förståelse sinsemellan.

Att bygga tätt samt att prioritera parker är återkommande även i den fördjupade översiktsplanen för södra Hyllie. En ytterligare aspekt som betonas där är det utöver bostads- och arbetsplatser också ska rymmas tre olika grundskolor i planområdet i enlighet med tanken om "skolan mitt i byn". Det uttrycks att skolorna genom att placeras centralt utgör viktiga mötesplatser. En invändning mot detta skulle dock vara att vi i Sverige har fritt skolval (Skolval 2010 u.å.) – vilket många forskare pekar på leder till ökad segregation. Detta på grund av att elever som kommer från socioekonomiskt starka förhållanden – de vill säga att de bor på "rätt ställe", har råd och möjlighet att pendla eller får

skjuts av sina föräldrar, har större möjligheter att välja bland skolor än barn i socioekonomiskt svagare grupper eller de boende på landsbygden (Ferm 2018).

Gällande samhällstjänster utöver parker är det, liksom bostädernas upplåtelseform, i vissa avseenden utanför kommunens auktoritet. De kan genom sitt planmonopol placera skolor, vårdhem och bibliotek men i och med att exempelvis vården i Sverige blir allt mer privatiserad och därtill tillhör regionens administrativa område samt att livsmedelsbutiker är en del av den fria marknaden kan inte kommunen styra över huruvida dessa anläggningar placeras inom planområdena. Det återstår att se vilka som lokaliserar sig i södra Hyllie.

7.3 Trygghetsskapande åtgärder

Den upplevda tryggheten och förekomsten av sociala kontaktytor hänger väl ihop. Malmö stads fokus på att förtäta staden ackompanjeras av en ambition att "blanda den". Just blandningen är det jag finner som mest avgörande för tryggheten.

I de olika plandokumenterna återkommer regelbundet ordet trygghet men en förklaring av vad det innebär saknas. De två intervjuerna fyllde i – Malmö stads syn på trygghetsskapande är att utforma den fysiska miljön på ett sätt som skapar rörelse och gör att man ser andra människor.

Stadsrumshierarkin är tänkt att bidra till tryggheten på så sätt att det är tydligt var man bor och vilket kvarter som är ens eget. Således är förhoppningen att det ska uppstå en slags boendeidentitet där boende i ett bostadsområde känner tillhörighet med inte bara det fysiska området utan också ens grannar.

Intressant gällande trygghet är förhållandet mellan att kommunens målsättning att motverka boendesegregation och faktumet att individer tenderar att känna sig som tryggast då de bor i områden med andra människor i en liknande situation som sig själv – med liknande bakgrund eller livsstil. På så vis beror huruvida kommunen lyckats med att skapa trygghet möjligen på om fokuset är på Hyllie enbart eller också de omkringliggande stadsdelarna. Eftersom hyresnivån på nyproduktion generellt sätt är dyr lär det vara en relativt homogen och resursstark grupp som utgör Hyllies befolkning. Kanske gör det att de individer som bor i Hyllie känner sig trygga där – men hur känner de gentemot Holma, Kroksbäck och Lindängen? Och hur känner befolkningen i de angränsande områdena gentemot Hyllie och att vistas där?

Även resonemanget i ovanstående stycke utgör intressant underlag för framtida forskning. Ett förslag skulle då vara att intervjua invånare i de olika

stadsdelarna samt att kartlägga demografin – vilka bor i vilka områden? En svårighet kan dock vara att områdena är i ständig förändring i och med ny bebyggelse och att nödvändigt statistiskt underlag därför inte finns tillgänglig.

Referenser

- Allmännyttan. (u.å.). *Kritiken mot miljonprogrammet*.
<https://www.allmannyttan.se/historia/tidslinje/kritiken-mot-miljonprogrammet/>
(2022-12-28).
- Armelius, H. (2019). Hyresreglering. *Ekonomifakta*.
<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Ekonomi/bostader/Bostadspriser/>
(2022-11-22).
- Armelius, H. (2022). Bostadspriser. *Ekonomifakta*.
<https://www.ekonomifakta.se/Fakta/Ekonomi/bostader/hyresreglering/>
(2022-11-22).
- Boverket. (2014). *Det svenska hyressättningsystemet*. Rapport: 2014:13. Karlskrona:
Boverket. ISBN: 978-91-7563-133-2.
- Boverket. (2020). *Kommunal fysisk planering*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/kommunal-planering/> (2022-12-07).
- Boverket. (2021). *Så planeras Sverige*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/> (2023-01-06).
- Boverket. (2022a). *Användning av allmän plats*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/planbestamelser/anvandning-av-allman-plats/> (2023-01-06).
- Boverket. (2022b). *Användning av kvartersmark*.
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/planbestamelser/anvandning-av-kvartersmark/> (2023-01-06).
- Boverket. (2022c). *Brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/stadsutveckling/brottsforebyggande-och-trygghetsskapande-atgarder/> (2023-01-06).
- Boverket. (2022d). *Historik*.
<https://www.boverket.se/sv/kommunernas-bostadsforsorjning/om-handboken/historik/> (2022-11-22).
- Boverket. (2022e). *Läget på bostadsmarknaden i riket*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsmarknaden/bostadsmarknadsenkaten/region-kommun/riket/%20H%C3%A4mtad%20>
(2022-11-20).
- Boverket. (2022f). *Mark – ett kommunalt verktyg för bostadsförsörjningen*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsforsorjning/kommunernas-verktyg/mark/> (2023-01-06).

- Boverket. (2022g). *Upplåtelseformer och boendeformer i Sverige*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/bostadsmarknad/bostadsbestandet/upplåtelseformer/> (2023-01-06).
- Boverket. (2022h). *Översiktsplanering - för en långsiktigt bra helhet*.
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/sa-planeras-sverige/kommunal-planering/oversiktsplanering/> (2023-01-06).
- Boverket. (2023a). *Vad beror boendesegregationen på?*
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/boendesegregation/orsaker/>
(2023-01-06).
- Boverket. (2023b). *Vad får boendesegregationen för konsekvenser?*
<https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/boendesegregation/konsekvenser/>
(2023-01-06).
- Bowman, A. (2019). Utan titel [Illustration]. I Taylor, K-Y. Housing market racism persists despite 'fair housing' laws. *The Guardian US*.
<https://www.theguardian.com/commentisfree/2019/jan/24/housing-market-racism-persists-despite-fair-housing-laws> (2022-12-05).
- Bryman, A. (2016). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 3. uppl. Oxford: Oxford University Press.
- Byggsystem i Skåne. (u.å.) *Miljonprogrammet i Malmö*.
<http://www.byggsystemiskane.se/miljonprogrammet/#> (2022-12-28).
- Delmos. (2021). *Segregation i Sverige – Årsrapport 2021 om den socioekonomiska boendesegregationens utveckling*. Huddinge: Delegationen mot segregation.
- Ferm, M. (2018). Forskaren: Fria skolvalet ökar segregationen. *Svt nyheter*.
<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/forskaren-skolvalet-okar-segregationen>
(2023-01-05).
- Hansson, J. (2020). Vad är hållbarhet? *Lunds universitets hållbarhetsforum*.
<https://www.hallbarhet.lu.se/forskning/vad-ar-hallbarhet> (2022-11-07).
- Lilja, E. & Pemer, M. (2010). *Boendesegregation – orsaker och mekanismer. En genomgång av aktuell forskning*. Bilaga till Boverket. (2010). Socialt hållbar stadsutveckling – en kunskapsöversikt.
- Malmö arena. (u.å.) *Historia*.
<https://www.malmoarena.com/om-malmo-arena/fakta/historia> (2022-11-22).
- Malmö stad. (u.å.). *Hyllie*.
<https://malmo.se/Stadsutveckling/Stadsutvecklingsomraden/Hyllie.html>
(2022-11-07).
- Malmö stad. (2017). *DP 5467 Planbeskrivning*.
- Malmö stad. (2020). *Positiv utveckling i tre av Malmös särskilt utsatta områden*.
<https://malmo.se/Aktuellt/Artiklar-Malmo-stad/2019-06-05-Positiv-utveckling-i-tre-av-Malmos-sarskilt-utsatta-omraden.html> (2022-12-28).
- Malmö stad. (2021c). *Parkside/Söder om Klipporna*.
<https://malmo.se/Stadsutveckling/Stadsutvecklingsomraden/Hyllie/Delomraden-och-h-projekt-i-Hyllie/Parkside-Soder-om-Klipporna.html> (2022-12-30).
- Malmö stad. (2021d). *DP 5720 Planbeskrivning*.

- Malmö stad. (2021b). *Samarbete med byggaktörerna*.
<https://malmo.se/Stadsutveckling/Stadsutvecklingsomraden/Hyllie/Samarbete-med-byggaktörerna.html> (2022-11-07).
- Malmö stad. (2022c). *Markanvisning*.
<https://malmo.se/Stadsutveckling/For-dig-som-bygger-och-utvecklar/Markanvisning.html> (2023-01-04).
- Malmö stad. (2022a). *Strategiavdelning*.
<https://malmo.se/Om-Malmo-stad/Var-organisation/Forvaltningar/Stadsbyggnadskontoret/Forvaltningens-organisation/Strategiavdelning.html> (2022-12-28).
- Malmö stad. (2022b). *Planavdelning*.
<https://malmo.se/Om-Malmo-stad/Var-organisation/Forvaltningar/Stadsbyggnadskontoret/Forvaltningens-organisation/Planavdelning.html> (2022-12-28).
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. (2019). *Samhällsplanering*.
<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/samhallsplanering/> (2023-01-05).
- SFS 2010:879. *Lag om allmännyttiga kommunala bostadsbolag*.
Finansdepartementet.
- SFS 2010:900. *Plan- och bygglag*. Finansdepartementet.
- Skolval 2010 (u.å.). *Så fungerar ett fritt skolval*.
<https://www.skolval2010.se/fria-skolvalet/#start> (2023-01-05).
- Sveriges allmännytta. (u.å.a). *Allbolagen*.
<https://www.sverigesallmannytta.se/allmannytta/allmannytta-viktigare-an-nagon-sin/allbolagen/> (2022-11-22).
- Sveriges allmännytta. (u.å.b). *Hyressättning som fungerar*.
<https://www.sverigesallmannytta.se/hyressattning-som-fungerar/> (2022-11-22).
- Tellerup, F. & Tellerup, M. (u.å.). *Banguide Malmö–Köpenhamn*. *Järnväg.net*.
<https://www.jarnvag.net/banguide/malmo-kopenhamn> (2022-12-28).
- UNDP. (2017). *Vad betyder hållbar utveckling? Globala målen*.
<https://www.globalamalen.se/fragor-och-svar/vad-betyder-hallbar-utveckling/> (2022-11-07).
- van Gent, W.P.C., Musterd, S. & Ostendorf, W.J.M. (2009). Bridging the social divide? Reflections on current Dutch neighbourhood policy. *Journal of Housing and the Built Environment* 24(3): 357-368. doi: 10.1007/s10901-009-9144-2.
- Wennersten Berger, L. (2022). *Sätt förortens unga i centrum för forskningen*.
Forskning & Framsteg.
<https://fof.se/artikel/2022/8/satt-forortens-unga-i-centrum-for-forskningen/> (2022-12-28).

Appendix 1. Intervjuguide

Intervjun börjar med en kort presentation av studien och hur intervjun kommer att gå till. Intervjupersonen tillfrågas om det är okej att samtalet spelas in och att hens arbetsroll skrivs ut i uppsatsen.

Inledande frågor

Skulle du kunna berätta lite kort om din yrkesroll och dina arbetsuppgifter?

Hur skulle du beskriva Hyllie som stadsdel?

Hållbarhet

Hur definierar du social hållbarhet?

- Varför är det viktigt?

Hur skulle du beskriva en hållbar boendemiljö?

Hur arbetar Malmö stad med social hållbarhet i Hyllie?

Hur har ni tänkt kring:

- Bostäder med olika upplåtelseformer?
- Gemensamma kontaktytor?
- Trygghet?

Vilka har varit de främsta utmaningarna sett till social hållbarhet i planeringen?

Hur upplever du att andra aktörer förhåller sig till social hållbarhet i projekten?

Framtid

Vad är viktigt att göra framöver för att fortsatt främja socialt hållbara boendemiljöer i dessa projekt?

Finns det några specifika delar som gynnar den sociala aspekten?

Hur du tänker kring Hyllies framtid inom ramen för hållbarhet?

Avslutande frågor

Hur ser du på framtida arbete mot segregation i Hyllie?

Har du något du vill tillägga?